

Sebestyén Péter

Az Úr városa? (I.)

Gyermekkoromban nem szerettem a városiakat. Affektáltak, urizáltak, szinte „kitörött a nyelvük” beszéd közben — ’pláne Kati hova mész, sőt a patikába... ilyen direkt időben?, no ne szimpatizálj’ —, és mindig lenézték a falusiakat. Elmaradottnak, primitívnek tartották. Egy kicsit irigyeltem is őket, mert nekik bezeg már volt autójuk, nem kellett sáros, kivilágítatlan utcákon kutyagolniuk, az üzletekben a polcok roskadoztak az árutól. Persze, amikor autóbusszal mi is bementünk a közeli városba, már urak lettünk. A kirakatok csillogása, a cukrászdák és mozik varázsa, a sok autó, gyár és emeletes épület láttán már kóstolót kaphattunk abból, amit addig csak filmekben láttunk.

Aztán úgy alakult az életem, hogy középiskolás korom óta szinte egyfolytában városon tanultam, laktam, dolgoztam. Megbarátkoztam a tudattal. Hisz milyen jó, hogy mindent első kézből kapok, karnyújtásnyira a fogyasztási cikkek, kényelmesebb élni, víz-gáz-villany bevezetve, tömegközlekedés, pezsgő kulturális élet, pörgős éjszakai meg nappali élet, kihívások és komfortzónán belüli lehetőségek, az állandó újdonság, frissesség, a sok inger, hír, értesülés, amely napról napra ér és gondolkodásra, tettekre serkent, mintegy szüntelenül berobbantja életem rakétáját, hogy magasabb hőfokon teljesítsek...

Az ipari forradalmak és a polgárosodás által felgyorsított urbanizáció, városi életmód, no meg a technikai civilizáció valóban gyökeresen átalakította az ember, ezen belül az európai, keresztény kultúrájú ember hétköznapjait, ünnepeit, sőt egész gondolkodásmódját. Mára a város a maga szmogjával, zajával, embertelenül őrült közlekedésével az elidegenedés helyévé alakult, ahol az ember szükségszerűen kikészül. Úgy fizikai, mint pszichés vagy lelki szempontból. Megszűnnek az emberi kapcsolatok, állandó szennyezésnek van kitéve, csend, nyugalom hiányában hajszolttá, kimerültté s végül frusztrálttá válik. Nincsenek közösségi kapaszkodók, egyre önzőbb, kizsigereltebb lesz, elszakadva saját léte gyökereitől.

A paraszti kultúrában még volt rendje, ritmusa a munkának, a naptári év különböző időszakainak, az évszakoknak, az ünnepek és hétköznapok váltakozásának. Ott még látástól napnyugtáig dolgozott, tiszta levegőt szívott, a természet pulzusát érezte. A neonfény, a spotlámpák, az éjszaka is tündöklő reklámlogók világánál, az elektronika varázskütyürüi közelében már egybefolyik az éjjel és a nappal, a hétvége és a munkanapok egyaránt. A falusi ember még ismerte a szomszédját, a falu gondját-baját, tisztelte papját, jegyzőjét, tanítóját, s ők is viszont..., a városi bürokráciában már személytelenné válik az ügyintézése,

a munka, a bevásárlás, sőt már egy kávéházi találkozás is. A falusi ember életében még voltak szent dolgok, létezett szakralitás, amikor megilletődve, tisztelettel és áhítattal vette le kalapját a harangszó hallatán, a városi ember már állandó zajban él, elkábítják a média reklámjai és hírözöne, arctalan, jellegtelen olvasztótégely masszája lett, ahol már gyanús és fárasztó a csend, idegesen kapkod a mobilja után még a templomban, vagy egy agyeldobó rockkoncert alatt is...

A városi ember deszakralizálódott. Isten csak a butáké, a elmaradottaké. A vallásos hit, mint valami vidéki hagyomány, pusztán gyerekkori emlékként dereng fel benne, hisz ő már kinőtt belőle. Azzal, hogy városra került: maga is felvilágosult.

Elmerengek, vajon jót tett az emberiségnek, nekünk, a hirtelen városiasodás? A száguldó fejlődés? Csupa áldás ez a nagy kényelem? Ugye, minden milyen egycsapásra elérhető a városban: információ, áru, ügyintézés, minőségi szolgáltatások... Könnyebb megszokni, hogy minden készen a rendelkezésünkre áll a tömbháztól a bevásárlóközpontig.

Szent Ágoston, az Isten városáról írt művében szembeállítja az ember és az Isten országát (De civitate Dei). Ahogyan már a Bibliában olvassuk: Babilonban az emberek égisz érő tornyot akartak építeni. Babel, vagy a mai Irakban ismerősebb nevén Zikkurat valóban csodálatos, piramisszerű építmény. Csigavonalban emelkedik a magasba. Azért építették, hogy ezzel meghódítsák az eget, eljussanak az isteni szférához. Hátha így megistenülnek...

De gondoltuk volna, hogy az istentelen Babilon előtt jóval korábban, Kr. e. 5000 évvel már létezett egy olyan civilizáció, ahol, akár csak az Édenkertben, béke és szeretet uralkodott?

Az Indus-völgyi Harappa kultúrában például a város keleti része szabályos négyzet-rács utcaszerkezetű volt, ahol a kb. 9 m széles észak—dél irányba tájolt főutat, mintegy 200 méterenként derékszögben, keskenyebb, kelet—nyugat irányba tájolt utak keresztelték. Ezeket a keskeny utakat üzletek és műhelyek szegélyezték. Az egymást keresztező utak által kialakított tömböket 1, 5 m széles kanyargós utcácskák hálózta be, melyek a helyben lakók mindennapi közlekedésére szolgáltak. A házak szobái egy központi udvart fogtak körül, melynek egyik oldalán általában egy kis kút volt, amihez fürdőszoba és WC csatlakozott. A szennyvíz a falba épített kifolyón keresztül a ház emésztőgödrébe folyt, ahonnan az utca szintje alatt futó, fedett csatornába vezették tovább. Voltak kétszintes házak is, ahol a vízvezeték az emeletet is ellátta. Volt konyhájuk sütőkemencével, s ismerték a szemétdobót! Mohendzsódárót igazán híressé mégsem a városi életmód eddig felsorolt kellékei tették, hanem a nagyjából egyforma vályogtégla házak több kilométeres sora, melyek felszereltsége, berendezése széles tömeg kiegyensúlyozott jólétéről tanúskodik. Az Édenben találtakhoz hasonlóan, az Indus völgyében is létezett csatornahálózat.

A Harappa kultúra jelentős városa volt Dholavira, ahol megmaradt a cca. 5000 éves víztározója is, ahonnan a kerámia vezetékeken keresztül kapták a mosdó- és ivóvizet a lakosok.

A régészek nem találtak háborúra és erőszakra utaló jeleket: fegyvereket, tömegsírokat, és mindmáig gondban vannak nyelvük és írásjeleik megfejtésével.

Habár az ószövetségi város alapvetően az istentelenség, a gonoszság színhelye, Isten mégsem vonul ki onnan. Sion hegyén építi fel szentélyét és a Jelenések könyve szerint a mennyei Jeruzsálemben akar lakni övével. A kereszténység legelső központjai is városok voltak. Kereskedelmi, kulturális központok, ahol több ezer ember lakott és megfordult. Az apostolok és az első tanítványok ott hirdették az evangéliumot.

Csatáné Bartha Irénke

Könyörgés az út előtt

Nagy Isten,
ki mindent
látsz és értesz,
vezesd hajónk
csendes szigetre,
hol a SZERETET
a törvény őre.

Taníts
türelemmel evezni,
ne engedd,
hogy ellenségünk
utolérjen,

s vérdíjat
tűzzön fejünkre.

Te vagy
a híd, az út, a cél,
tápláld irgalmad
szívünkbe,
add, hogy aki ellenünk
annyiszor vétett,
minden bűnét
jóvátehesse,
s ha jönnek új Jelenések,
az öröket még
időben ébreszd!

Péterffy Gyöngyi

Istenem

ISTENEM — ISTENEM
megtartasz — felemelsz
hogyan köszönhetem
naponta meg Neked
mindezt a
kegyelmet

szerető — szeretet
árad a szívemben
benne élsz
benne vagy
ISTENEM Te a nagy
SZELLEM

sugározom csak tovább
ősi szent szavadat
s a hatalmad
mely nemzett